

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Sive Antinomia Ivris Pontificii Et Cæsarei - per CCL. Differentias plurium
Doctorum auctoritate probatas, singulari studio in certas classes reducta,
discussa, & explicata

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

CLXXXVI. Differentia 6. Iure Canonico mulier in causis criminalibus
regulariter non potest esse testis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61864](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61864)

in causa civili, vel etiam cum de crimine civiliter agitur, excepto periurio, repellendus. In criminali autem, si in alio iudicio instituta accusatione contra ipsum de crimine convictus extiterit, vel confessus est, vel si nunc per exceptionem exinde vincatur, aut gravata sit eius opinio, pro eo, quod quandoque tali mo-

do fuit repulsus, quamvis in hoc casu non excluderetur in causa civili, potest à testimonio: licet egerit penitentiam removeri, Ita Pontifex. 7. Gloss. in l. Cunctos pop. C. De sū Trin. l. s. on ibid. Varin. in Praxi Crim. Q. 43. Menoch l. 1. De arb. Q. 27. Damhoud in Pr. crim. c. 50. num. 13. Zerolam in 7. Testes. §. 6. Valens. l. 2. ff. 20. §. 2.

CLXXXVI

DIFFERENTIA 6.

Iure Canonico mulier in causis criminalibus regulariter non potest esse testis. c. mulierem. 33. Q. 5. c. Forus. §. fin. De verb. signif. secus Iure civili. l. Quidam testamento. §. mulier. ff. De testam. l. Ex eo. ff. de test. Gabvanus 27. Decianus l. 2. c. 21. n. 27.

I. Mulierem constat subiectam dominio viri esse, & nullam auctoritatem habere. Nec docere enim potest, nec testis esse, nec fidem dare, nec iudicare. Ita S. August. rela. in c. Mulierem. citato. Vbi Glossa Testes esse non possunt mulieres in causa criminali exceptis casibus, in quibus infames admittuntur. Nec in testamento. §. testes instituit. De testam. Nec contra clericos in criminali, quia non potest esse, quod ipsi sunt. c. Ipsi Apostoli 2. Q. 7. Nec etiam contra laicos c. de crimine. 15. Q. 3. Causam assignat c. Forus. De verb. signif. quia varium, & mutabile semper femina testimonium producit: intellige, secundum praesumptionem, quae tamen possit fallere. Hodie in foro ecclesiastico admitti mulieres in criminalibus, praesertim occultis, ubi meliores testes desunt, asserit Alexand. Consil. 24. l. 2. Alciatus in Reg. 1. praesumpt.

47 Roder. par. 4. c. 7 & II. Canis. l. 4. Sum. tr. De testib. c. fin. Tholos. l. 48. c. 13. n. 28. Gomez l. 3. c. 12. num. 13.

II. Iam legibus admitti in negotio civili & criminali indubitatum est Paulus l. C. in l. 18. ff. De test. Ex eo, inquit, quod lex Julia prohibet de adulteris testimonium dicere condemnatam, colligitur, etiam mulieres testimonium in iudicio dicendi jus habere. Si damnata prohibetur, ait Glossa Gottifredi, non damnata non prohibetur. Iul. Clarus §. fin. Q. 24. n. 2. mulierem admitti per leges indistincte ad testificandum in causis criminalibus pronunciat. Atque ita communiter tenent DD. teste Grammat. Consil. crimin. 12. n. 17. quem refert Vivius in l. commun. opin. P. 281. Abbas quoque in cap. Quoniam. n. 2. De testib. Adde, quod admittuntur etiam in causis capitalibus ex communi opinione. Ita ille. Sed Scholiafles
C c 2 ipsius

ipſius notat in cauſa criminali & capitali mulieres non eſſe teſtes omni exceptione maiores, propter animi imbecillitatem, & rationabilem metum minus puri affectus. Nam iuxta *Sap. pronunciatum* mulierem fortem difficile eſt invenire. Procul, & de ultimis finibus pretium eius. Nihilominus jure Gallico in utriſq; recipi teſtatur *Greg. Tholoſ. l. 47. c. 13. n. 28.* Et hodie etiam in eccleſiaſtico foro audiri notum eſt. *Dia. 2. in Praxi c. 20. Zerol. Par. 1. V. Feſtu. n. 11.* Quamvis ratio ſuadet viles & infames excludere,

nifi forſan tam grave, & occultum crimen ſit, ut per alias perſonas detegi non poſſit, ut in ſimoniâ, magiâ, prodicione, & conſpiratione accidit. *V. Gomez l. 2. Var. c. 12. n. 13. Decian. l. 2. c. 21. n. 27. Marantapar. 4. iudicior. n. 33. Damhoud. in Prax. crim. c. 50. n. 23.* ubi monet iudices, ut in depoſitione ſeminar. diligenter conſiderent ipſarum qualitatem loquendi, affectus & mores cum reliquis circumſtantiis. Eſt enim mutabile ſemper femina, melior tacens, quàm loquens.

CLXXXVII.

DIFFERENTIA 7.

Jure civili parentes etiam volentes non poſſunt eſſe teſtes contra liberos. *l. parentes C. de teſtib. Secus jure Canonico c. ſi teſtes. 4. Q. 3. c. Diaconi Diſt. 93. Bartol. 45. Io. Bapt à S. Blaſio 93.*

I. Legis citata aperta ſententia eſt. Parentes, & liberi adverſum ſe, nec volentes ad teſtimonium admittendi ſunt. Quin etiam domeſtici teſtimonii fides non probatur. *l. 3. eod.* Nec in obſcuro cauſa eſt. Nemo carnem ſuam odio habet ad *Ephes. 5.* Et præſumptio in affectu ſanguinis fundata rarò fallit: præſumptio, inquam, patrem, matremque eos, quos genuere, omni periculo liberos, & ſalvos cupere, hos vero vicifim progenitoribus ſuis optimè velle, quando eadem omnium ejuſdem ſtirpis ignominia in male factis, & laudabilibus gloria communis eſſe cenſetur. Plurimum valet communio ſanguinis, licita & illicita ſuadet: tenebras cordi effundit, veri honeſtiq; limites tranſilit; non modo reticendas iniurias, ſed etiam tole-

randas eſſe credit. Parens igitur neq; filij iudex, cum de crimine, & vindictâ agitur, neq; adverſus accuſatum idoneus teſtis eſt, nec contra patrem filius. Id naturali præcipit juris ſui tenax, & leges jubent. *Nullus in Tract. De teſtib. n. 7. Mascard. De probationib. Concluſ. 1148. n. 43. Cardo. in Praxi iudic. & advocat. V. Teſtis. n. 9. Merl. in Emporio Iur. Par. 1. tit. 11. Miranda. De ord. iudicior. Q. 22. art. 4. Concluſ. 2. Farinac. Conſil. 29. n. 4. & l. 1. Prax. crimin. Par. 2. Q. 145. Tholoſ. l. 48. c. 11. n. 7. Damhoud. in ſua præctica c. 5. n. 7.*

II. Parentum verò nomine aſcendentes, & deſcendentes quoq; veniunt: adeoq; quod in citatis legibus dicitur, extendi debet. Primo ad avum reſpectu nepotum. *Cros. De teſtib. Par. 4. num. 110. Mascard. De probat. Concl. 1148. n. 3.*

Secundum